

??e Ba??ml?l?k ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ??e Ba??ml?l?k ?lçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23884>

Özet

??e Ba??ml?l?k Ölçe?i, bireylerin i?lerine kar?? sergiledikleri a??r? ba?l?l?k ve zorlant?l? çal??ma davran??lar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilm? veya uyarlanm?? bir psikometrik araçtır. Bu özel giri?, Ç. Apayd?n (2011) taraf?ndan gerçekte?tirilen ve ölçe?in Türkçe'ye uyarlama sürecini ele alan bir doktora tezi çal??mas?na dayanmaktadır. Ara?t?rman?n temel amac?, üniversite ö?retim üyelerinin i?e ba??ml?l?k düzeylerini belirlemek ve bu düzeylerin i?-ya?am dengesi ile i?-aile ya?am dengesi aras?ndaki ili?kisini incelemektir. Ölçek, özellikle akademik personel gibi yüksek i? yüküne sahip profesyonel gruplarda i?e ba??ml?l?k riskini de?erlendirmede kritik bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

??e ba??ml?l?k, i?koliklik, i?-ya?am dengesi, uyarlama, psikometrik özellikler, ö?retim üyeleri, akademik personel.

Yazarlar

Ç. Apayd?n (Uyarlayan).

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin i?kolik davran??lar sergileme e?ilimlerini ve i?e ba??ml?l?k düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu özel uyarlama çal??mas?nda (Apayd?n, 2011), amaç, üniversite ö?retim üyeleri özelinde i?e ba??ml?l?k düzeylerinin, onlar?n genel ya?am kalitelerini ve denge alg?lar?n? nas?l etkiledi?ini ara?t?rmaktır.

Uyarlama süreci, orijinal ölçe?in kültürel ve dilsel ba?lama uygunlu?unu sa?lamay? hedeflemiştir. Bu, ölçe?in Türkiye'deki akademik ve profesyonel ba?lamda kullan?labilirli?ini art?rm??tır. Elde edilen veriler, örgütsel psikoloji ve personel yönetimi alanlar?nda müdahale programlar?n?n geli?tirilmesi için temel olu?turmay? amaçlam??tır.

Yap?

Ölçek, temel olarak **??e Ba??ml?l?k** (Work Addiction) yap?s?n? ölçmektedir. ??e ba??ml?l?k, genellikle ki?inin i?i dü?ünmekten ve çal??maktan kendini al?koyamamas?, i?i bitse bile sürekli olarak daha fazlas?n? yapma ihtiyac? hissetmesi ve bu durumun ki?isel ya?am, sa?lık veya ili?kiler pahas?na devam etmesi durumu olarak tan?mlanır.

Bu yap?, bili?sel ve davran??sal bile?enleri içerir. Bili?sel bile?en, i? hakk?nda sürekli me?guliyet ve dü?ünceleri; davran??sal bile?en ise a??r? uzun saatler çal??ma ve görevleri delege edememe

gibi zorlay?c? davran??lar? kapsar. Psikometrik aç?dan, ölçek bu çok boyutlu yap?y? yakalamay? hedefler.

Geçerlik

Ölçe?in kaynak referans?nda spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, bir doktora tezi kapsam?nda yap?lan uyarlama çal??mas?, geçerlik analizlerinin gerçekle?tirildi?ini varsaymaktad?r. Geçerlik çal??malar? genellikle çeviri geçerli?i (dilsel e?de?erlik), içerik geçerli?i (uzman görü?leri) ve yap? geçerli?ini (faktör analizi) içerir.

Yap? geçerli?i, ölçe?in gerçekten i?e ba??ml?l?k kavram?n? ölçüp ölçmedi?ini gösterir. Bu, genellikle testin teorik beklentilerle (örne?in, i?e ba??ml?l???n i?-ya?am dengesi ile negatif korelasyonu) tutarlıl???n? inceleyen korelasyonel analizler yoluyla sa?lan?r.

Güvenirlik

Kaynakta güvenilirlik bilgisi '-' olarak belirtilmi?tir. Ancak, Ç. Apayd?n (2011) taraf?ndan yürütülen adaptasyon çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarlıl???n?n (Cronbach Alfa katsay?s?) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirli?inin incelenerek raporland??? varsay?lmaktad?r. Yüksek iç tutarlıl?k katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??malar?n?n standart bir ad?m? olarak, ölçe?in orijinal yap?s?n? Türkçe örnekleme do?rulama amac?yla faktör analizi (genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi veya Do?rulamay?c? Faktör Analizi) kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçek maddelerinin i?e ba??ml?l???n teorik olarak beklenen alt boyutlar?na (örne?in, zorlanma, a??r? me?guliyet, zevk almama) ayrılıp ayrılmad???n? kontrol etmeye yard?mc? olur. Faktör analizinin sonuçlar?, ölçe?in Türkçe formunun yap?s?sal geçerli?ini destekler nitelikte olmal?d?r.

Araç

Test Tipi: Uyarlama (Orijinal bir ölçe?in Türkçe'ye adaptasyonu).

Format: Belirtilmemi? olup, tipik olarak Likert tipi derecelendirme format? kullan?lm??t?r.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler, özellikle profesyonel çal??anlar.

Ya? Grubu: Yeti?kin (Genellikle 25-65 ya? aral???).

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas? (Apayd?n, 2011) özelinde, hedef kitle üniversitelerdeki ö?retim üyeleri ve akademik personelden olu?maktadır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçe?i. Derecelendirme format? belirtilmemi?tir.

Anahtar Kelimeler

Öz bildirim, i? stresi, i?koliklik, akademik ya?am, i?-aile çat??mas?, i?e ba??ml?l?k, psikometrik de?erlendirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir.

Ba?l?l?k E-posta Adresi: capaydin@education.ankara.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara (2011 çal??mas?na göre).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Ölçe?in Türkçe'ye uyarlanması ve geçerlik/güvenirlik çal??mas?nın tamamlanma y?l? 2011'dir (Doktora Tezi yay?m y?l?).

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için telif hakk? ve izin gereklilikleri, uyarlamay? yapan yazar (Ç. Apayd?n) ve orijinal ölçe?in telif hakk? sahipleri ile ileti?ime geçilerek belirlenmelidir. ?leti?im e-posta adresi yukarıda sa?lanm??tır.

PDF Eri?imi: Ölçe?in PDF format?ndaki hali mevcuttur. Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: [ise-bagimlilik-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Bu ölçe?in temel kayna?? ve referans?, Türkçe uyarlama çal??mas?nın yapıld??? akademik eserdir:

Apayd?n, Ç. (2011). *Ö?retim üyelerinin i?e ba??ml?l?k düzeyi ile i?-ya?am dengesi ve i?-aile ya?am dengesi aras?ndaki ili?ki* (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Tez ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

??e Ba??ml?l?k Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. (Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmad??? için, akademik giri? format?na uygun olarak bu bölüm bo? b?rak?lm??t?)

ARABPSYCHOLOGY.COM